

JŪRMALAS AIZSARDZĪBAS BIEDRĪBA

Reģistrācijas Nr. 40008098792, adrese: Jūrmala, a/k 32, LV – 2015, tālr. +371 26631926, mājas lapa: www.jab.lv,
E-pasts: jurab@apollo.lv, Norēķinu konts: Hansabanka Jūrmalas filiāle, LV 32 HABA 0551012829825

Jūrmalā, 2011. gada 2. februārī

Nr. 3/11

**Latvijas Republikas prezidentam
Valdim Zatlera k-gam**

**Kopija(s): Ministru prezidentam
V. Dombrovska k-gam**

**Vides aizsardzības un reģionālās attīstības
ministram R.Vējoņa k-gam**

Par likumprojektu par pašvaldību referendumiem

Augsti godātais Valsts prezidenta kungs!

Jau daudzus gadus Jūrmalas Aizsardzības biedrība (JAB) cīnās par Jūrmalas iedzīvotāju iespējām piedalīties to lēmumu pieņemšanas procesā, kuri skar viņu ikdienu, labklājību un pilsētas nākotni. Diemžēl pilsētas iedzīvotājiem ir maz iespēju tikt uzklautiem. 2006. un 2007. gadā Jūrmalas dome bez jebkādas motivācijas ignorēja daudzu tūkstošu jūrmalnieku parakstus pret konkrētām attīstības plāna izmaiņām (zonējumu maiņu).

Pašlaik atkal sabiedriskai apspriešanai ir nodots pilsētas attīstības plāna projekts. Tas noteiks Jūrmalas nākotni nākamajos 12 gados. Jūrmalas Aizsardzības biedrība vāc parakstus, lai protestētu pret Jūrmalas nākotnei pašiem graužošākiem šī projekta priekšlikumiem - gandrīz 30 ha kāpu teritoriju pilsētas centrālajā daļā tiek pakļautas apbūvei, unikāls 200 gadu vecu priežu mežs un iedzīvotāju pastaigu vieta 9.3 ha Dubultu kāpās pārvērtīsies par 10 stāvu apbūvi, reiz jau noraidītā privātmāju celtniecība 3 ha Meža prospekta malā atkal ir iekļauta plānojumā. Šādi var turpināt. Diemžēl jau šobrīd mēs redzam, ka Jūrmalas Domei mūsu argumenti nav interesanti – mēs varam izstrādāt vislabāko argumentāciju un savākt tūkstošiem parakstu, bet atkal tiks ignorēti.

Ar nožēlu jāsecina, ka Jūrmalā reizi četros gados organizētas vēlēšanas pašas par sevi nespēj garantēt pilsētas varas atsaucīgumu sabiedrības prasībām vai ievēlēto

deputātu strādāšanu nevis savās personiskās, bet gan Jūrmalas nākotnes un iedzīvotāju interesēs. Ievēlējamiem deputātiem, no kuriem daļa vairs nepārstāv tās partijas, kuru sarakstos viņi kandidēja vēlēšanās, nav motivācijas klausīties iedzīvotāju, nevis šauru interešu grupu viedokli.

2007.gada maijā JAB nosūtīja vēstuli toreizējai Valsts prezidentei Vairai Vīķei-Freibergai, lūdzot iniciēt izmaiņas pašvaldību regulējumā, kas piešķirtu tiesības iedzīvotājiem ierosināt organizēt pašvaldību līmeņu referendumus. Ja referendumi Latvijā notiek par valsts līmeņa jautājumiem, tad nav nekāda iemesla, lai to nebūtu arī par jautājumiem, kas ir iedzīvotājiem ģeogrāfiski tuvāki. Vietējie referendumi ir sekmīgi notikuši Čehijā, Horvātijā, Somijā, Vācijā, Ungārijā, Islandē, Maltā, Norvēģijā, Polijā, Portugālē, Slovākijā, Slovēnijā, Zviedrijā, Šveicē, Lielbritānijā. Mēs piedāvājam arī konkrētu grozījumu redakciju.

Pēc gada mūs sadzirdēja Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija. 2008.gada 17.jūlijā Saeima likumā "Par pašvaldībām" iestrādāja normu, kas uzlika pienākumu Ministru kabinetam līdz 2009.gada 1.decembrim izstrādāt un iesniegt Saeimai likumprojektu par pašvaldību referendumiem (pārejas noteikumu 22.punkts). Vēl bija jāgaida vairāk nekā gads, lai Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija sagatavotu likuma grozījumu projektu. Projektā bija pieļauti tikai KONSULTATĪVA rakstura referendumi, kas ir bezjēdzīgi, jo arī šobrīd nekas nekavē pašvaldībās organizēt aptaujas. Taču pat šis likumprojekts tā arī nenokļuva Saeimā. 17.jūnijā Saeima pagarināja likumprojekta iesniegšanas termiņu līdz 2011.gada 1.decembrim.

Starplaikā nekur nav zuduši argumenti par labu pašvaldību referendumiem. Vietējie referendumi, kas ļautu atsevišķus lēmumus pieņemt pašiem pašvaldību iedzīvotājiem, palīdzētu risināt šādas problēmas:

1. Vietējais referendums sniegtu pilsētas iedzīvotājiem iespēju ne tikai paust savu viedokli par dažādu jautājumu būtību, bet arī aktīvi līdzdarboties šo lēmumu pieņemšanā. Līdz ar to reizi četros gados organizētas vēlēšanas vairs nebūtu vienīgais veids, kā pašvaldības iedzīvotāju vairākums tiek iesaistīts pašvaldības darbā.
2. Vietējā referenduma organizēšanas iespēja liktu deputātiem (jau preventīvi!) vairāk rēķināties ar iedzīvotāju prasībām, vēlmēm un interesēm.
3. Iespēja, ka par kādu jautājumu varētu tikt rīkots referendums, motivētu deputātus vienmēr domāt par to, kā viņu lēmumi izskatās sabiedrībai, uzklaustīt sabiedrības viedokli, kā arī citādi uzlabot savu sadarbību ar sabiedrību. Turklāt tas liktu pašvaldībai vairāk skaidrot un motivēt savus lēmumus, kā arī izvairīties no slēgtām lēmumu pieņemšanas procedūrām, kas pašvaldības iedzīvotājos varētu radīt aizdomas par negodprātīgu rīcību. Tā rezultātā būtu sagaidāma plašas mazināšanās starp pašvaldības varu un iedzīvotājiem.
4. Vietējais referendums un iedzīvotāju iniciatīvas ir veids, kā var atjaunot pašvaldību iedzīvotājos interesi par pašvaldības darbu un sabiedriski svarīgiem lēmumiem.

5. Vietējā referenduma iespēja var būt ļoti vērtīga gadījumos, kad pašvaldības lēmumiem var būt nozīmīga ietekme uz pašvaldības nākotni un kad pašvaldības iedzīvotājiem ir diametrāli pretējas nostājas. Šādā situācijā referendums ir visdemokrātiskākā lēmumu pieņemšanas metode.

Mēs zinām, ka Jūs kā Valsts prezidents esat diskutējis par pašvaldību referendumu iespēju, piedaloties Stratēģiskās analīzes komisijas rīkotajā pasākumā 2010.gada 9.martā. Tādēļ ceram uz Jūsu atbalstu šīs problēmas atrisināšanai.

Pašvaldību referendumi var kļūt par vismaz tikpat spēcīgu ievēlēto deputātu „disciplinēšanas” līdzekli kā tautas tiesības rosināt Saeimas atļaušanu. Mēs uzskatām, ka vienīgais, kas traucē ļoti ātros termiņos pieņemt šo regulējumu, ir politiskā inerce – partijas baidās pašas pēc savas iniciatīvas šo jautājumu „pacelt” (riskējot nonākt konfliktā ar partijas pārstāvjiem pašvaldībās, kas nevēlas lai iedzīvotājiem būtu papildus līdzdalības iespējas).

Jautājums par pašvaldību iedzīvotāju tiesībām nevar tikt risināts tikai 2011.gada decembrī, kad Ministru Kabinetam to būtu jāiesniedz Saeimā.

Jūrmalniekiem šis regulējums ir nepieciešams jau tagad. Tikai referendums ļautu gadījumā, ja Dome atkal neņems vērā iedzīvotāju sabiedriskajā apspriešanā pausto viedokli, pārliecināties, kā pusē ir pilsētas iedzīvotāju vairākums. Šis nav triviāls jautājums. Attīstības plāns noteikts Jūrmalas likteni nākamajiem 12 gadiem.

Tādēļ lūdzam Jūs izmantot savas likumdošanas iniciatīvas tiesības un nākt klajā ar likuma grozījumiem, kas liktu Saeimai ķerties pie pašvaldību referendumu jautājuma jau tuvākajā laikā. Esam gatavi sniegt visu iespējamo atbalstu šī regulējuma izstrādē.

Ar cieņu,

JAB valdes locekļi

Uldis Kronblūms

Rūta Vinķele

Rihards Pētersons